

๒๗/๘/๒๕
๓๑.๗
๑/๒๔

ที่ นร ๐๒๐๕/ ๖๓๖๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กท ๑๐๓๐๐

๑๖ พฤษภาคม ๒๕๓๖

เรื่อง การพิจารณาแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับที่ดินในเขตป่าไม้

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ส่วนที่ ๖๓๑๓ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๓๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ส่วนที่ ๐๗๑๐/๗๐๒๖
ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๓๖

ตามที่ได้เสนอหลักการและวิธีการแก้ไขปัญหาค่าเสื่อมของราษฎรที่ครอบครอง
ทำประโยชน์ในที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติและป่าไม้ถาวร ไปเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา นั้น

เกี่ยวกับเรื่องนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เสนอความเห็นเพื่อประกอบ
การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๓๖ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ (นายสุเทพ เทือกสุบรรณ) เสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในหนังสือกระทรวง
มหาดไทย ส่วนที่ ๖๓๑๓ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๓๖ หน้า ๖ ในหัวข้อ ๒.๒
วิธีการดังนี้

ข้อ ๒.๒.๑ ให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน "ที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติและเขตป่าไม้ถาวร
ที่เสื่อมสภาพแล้วมีราษฎรเข้าถือครองทำกินอยู่ (ยกเว้นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายหรือตามมติคณะรัฐมนตรี)
ให้กรมป่าไม้มอบให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) นำใบคำให้การปฏิรูปที่ดิน
โดยออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเท่านั้น"

ข้อ ๒.๒.๖ ให้ตัดข้อความว่า "ภายใน ๓๐ วันนับจากคณะรัฐมนตรีมีมติ" ออก
ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ลงมติว่า

๑. เห็นชอบหลักการและวิธีการแก้ไขปัญหาค่าเสื่อมของราษฎรที่ครอบครอง
ทำประโยชน์ในที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และป่าไม้ถาวร และอนุมัติให้ดำเนินการต่อไปได้ ตามที่
กระทรวงมหาดไทยเสนอ

2. เห็นชอบให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อความตามที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
(นายสุเทพ เทือกสุบรรณ) เสนอเพิ่มเติม

จึงเรียนยืนยันมา ได้แจ้งให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้ายทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิษณุ เครืองาม)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

10 พ.ค. 2536

กองประมวลและติดตามผลมติคณะรัฐมนตรี

โทร. 2801445

โทรสาร 2826355

นพ. อ.ก.ต. ๑๐, พ.ค. 2536
 นอ. ๗ พ.ค. ๒๕๓๖
 นย. ๓๐
 ทน. ๓๐
 ทน. ๓๐
 จนท. ๓๐
 นพ. พิมพ์/ทาน ๓๐, พ.ค. ๒๕๓๖

ที่ นร 0205/ 1964

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กท 10300

10 พฤษภาคม 2536

เรื่อง การพิจารณาแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับที่ดินในเขตป่าไม้

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ค่วนมกท ที่ กท 0710/7026

ลงวันที่ 3 พฤษภาคม 2536

ตามที่ได้พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่อง การพิจารณาแก้ไขปัญหเกี่ยวกับที่ดิน
ในเขตป่าไม้ ไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี นั้น

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2536 รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ (นายสุเทพ เทือกสุบรรณ) เสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในหนังสือกระทรวง
มหาดไทย ค่วนที่สุด ที่ มท 0625/6313 ลงวันที่ 19 เมษายน 2536 หน้า 6 ในหัวข้อ 2.2
วิธีการดังนี้

ข้อ 2.2.1 ให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน "ที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติและเขตป่าไม้ถาวร
ที่เสื่อมสภาพแล้วมีราษฎรเข้าถือครองทำกินอยู่ (ยกเว้นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายหรือตามมติคณะรัฐมนตรี)
ให้กรมป่าไม้มอบให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน
โดยออกเอกสาร ส.ป.ก. 4 - 01 ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเท่านั้น"

ข้อ 2.2.6 ให้ตัดข้อความว่า "ภายใน 30 วันนับจากคณะรัฐมนตรีมีมติ" ออก
ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ลงมติว่า

1. เห็นชอบหลักการและวิธีการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของราษฎรที่ครอบครอง
ทำประโยชน์ในที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และป่าไม้ถาวร และอนุมัติให้ดำเนินการต่อไปได้ ตามที่
กระทรวงมหาดไทยเสนอ

/2.

4/24

2. เห็นชอบให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อความตามที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสุเทพ เทือกสุบรรณ) เสนอเพิ่มเติม

จึงเรียนขึ้นนี้มา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิชิต เครืองาม)

รองเลขาธิการคณะกรรมการปฏิบัตินโยบายการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการ

10 พ.ค. 2536

กองประมวลและติดตามผลมติคณะรัฐมนตรี

โทร. 2801445

โทรสาร 2826355

นร. ตทว.	10 พ.ค. 2536
นร. นอ.	7/พ.ค. 36
นร. นอ.	
หน. ฝ.	7/พ.ค. 36
หน. ง.	
จนท.	7/พ.ค. 36
จนท. พิมพ์/ทาน	7/พ.ค. 36

5/24 ✓

ที่ นร 0205/

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กท 10300

10 พฤษภาคม 2536

เรื่อง การพิจารณาแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับที่ดินในเขตป่าไม้

เรียน ประธานคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ, เลขา-สศช.
6362/ 6363

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ลับมาก ที่ นร 0205/638/5

ลงวันที่ 25 มีนาคม 2535

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ค่วนที่สุด ที่ มท 0625/6313

ลงวันที่ 19 เมษายน 2536

2. สำเนาหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ค่วนมาก ที่ กษ 0710/7026

ลงวันที่ 3 พฤษภาคม 2536

ตามที่ได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับเรื่อง โครงการสำรวจสถานที่ราชการ บ้านเรือน
ที่ดินทำกินของราษฎร และถนนที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ในพื้นที่ที่จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวรและ
เขตที่สาธารณประโยชน์ มาเพื่อทราบแล้ว นั้น

บัดนี้ กระทรวงมหาดไทยได้เสนอหลักการและวิธีการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของ
ราษฎรที่ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติและป่าไม้ถาวร มาเพื่อคณะรัฐมนตรี
พิจารณา ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้พิจารณาเสนอความเห็นมาเพื่อประกอบการพิจารณาของ
คณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1 และ 2

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2536 รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ (นายสุเทพ เทือกสุบรรณ) เสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในหนังสือกระทรวง
มหาดไทย ค่วนที่สุด ที่ มท 0625/6313 ลงวันที่ 19 เมษายน 2536 หน้า 6 ในหัวข้อ 2.2
วิธีการดังนี้

ข้อ 2.2.1 ให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน "ที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติและเขตป่าไม้ถาวร
ที่เสื่อมสภาพแล้วมีราษฎรเข้าถือครองทำกินอยู่ (ยกเว้นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายหรือตามมติคณะรัฐมนตรี)
ให้กรมป่าไม้มอบให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน
โดยออกเอกสาร ส.ป.ก. 4 - 01 ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเท่านั้น"

/ข้อ 2.2.6.....

6/24

ข้อ 2.2.6 ให้ตัดข้อความว่า "ภายใน 30 วันนับจากคณะรัฐมนตรีมีมติ" ออก
ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ลงมติว่า

1. เห็นชอบหลักการและวิธีการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรที่ครอบครอง
ทำประโยชน์ในที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และป่าไม้ถาวร และอนุมัติให้ดำเนินการต่อไปได้ ตามที่
กระทรวงมหาดไทยเสนอ

2. เห็นชอบให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อความตามที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตร-
และสหกรณ์ (นายสุเทพ เทือกสุบรรณ) เสนอเพิ่มเติม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิชัย เครืองาม)

รองเลขาธิการคณะกรรมการ ปฎิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

10 พ.ค. 2536

กองประมวลและติดตามผลมติคณะรัฐมนตรี

โทร. 2801445

โทรสาร 2826355

นร.ตกร.	10 พ.ค. 2536
นอ.	71 พ.ค. 2536
นร.นอ.	7 พ.ค. 2536
ทอ.ก.	7 พ.ค. 2536
ทอ.จ.	7 พ.ค. 2536
จนท.	7 พ.ค. 2536
จนท.พิมพ์/ทวน	7 พ.ค. 2536

71

ที่ นร 0205/ 6364 ✓

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
พญาเนียบรัฐบาล กท 10300

10 พฤษภาคม 2536

เรื่อง การพิจารณาแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับที่ดินในเขตป่าไม้

เรียน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสุเทพ เทือกสุบรรณ)

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ค่วนที่สุด ที่ มท 0625/6313
ลงวันที่ 19 เมษายน 2536
2. สำเนาหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ค่วนหมาก ที่ กษ 0710/7026
ลงวันที่ 3 พฤษภาคม 2536

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้เสนอหลักการและวิธีการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของราษฎรที่ครอบครองทาบประโยชน์ที่ดิน ในเขตป่าสงวนแห่งชาติและป่าไม้ถาวร มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้พิจารณา เสนอความเห็นแก่เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดครบถ้วนตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2536 ท่านเสนาหอแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในหนังสือกระทรวงมหาดไทย ค่วนที่สุด ที่ มท 0625/6313 ลงวันที่ 19 เมษายน 2536 หน้า 6 ในหัวข้อ 2.2 วิธีการดังนี้

ข้อ 2.2.1 ให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน "ที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติและเขตป่าไม้ถาวรที่เสื่อมสภาพแล้วมีราษฎรเข้าถือครองทาบกินอยู่ (ยกเว้นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายหรือตามมติคณะรัฐมนตรี) ให้กรมป่าไม้มอบให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โดยออกเอกสาร ส.ป.ก. 4 - 01 ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเท่านั้น"

ข้อ 2.2.6 ให้ตัดข้อความว่า "ภายใน 30 วันนับจากคณะรัฐมนตรีมีมติ" ออก ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ลงมติว่า

1. เห็นชอบหลักการและวิธีการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของราษฎรที่ครอบครองทาบประโยชน์ที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และป่าไม้ถาวร และอนุมัติให้ดำเนินการต่อไปได้ ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ

มติคณะรัฐมนตรี

27/2/2536

การประชุมคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ 18, 2536 วันที่ 4 พฤษภาคม 2536

ระเบียบวาระ: พิจารณา เรื่องที่ 14

เรื่อง การพิจารณาแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับที่ดินในเขตป่าไม้

(พดล/๒๒) มปต
ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ 4 / พฤษภาคม, 2536
ลงมติว่า

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสุเทพ เทือกสุบรรณ) เสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0625/6313 ลงวันที่ 19 เมษายน 2536 หน้า 6 ในหัวข้อ 2.2 วิธีการดังนี้

ข้อ 2.2.1 ให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน "ที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติและเขตป่าไม้ถาวรที่เสื่อมสภาพแล้วมีราษฎรเข้าถือครองทำกินอยู่ (ยกเว้นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายหรือตามมติคณะรัฐมนตรี) ให้กรมป่าไม้มอบให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โดยออกเอกสาร ส.ป.ก. 4 - 01 ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเท่านั้น"

ข้อ 2.2.6 ให้ตัดข้อความว่า "ภายใน 30 วันนับจากคณะรัฐมนตรีมีมติ" ออก

มติ - 1. เห็นชอบหลักการและวิธีการแก้ไขปัญหาค่าความเดือดร้อนของราษฎรที่ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และป่าไม้ถาวร และอนุมัติให้ดำเนินการต่อไปได้ ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ

2. เห็นชอบให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อความตามที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสุเทพ เทือกสุบรรณ) เสนอเพิ่มเติม

(Handwritten signatures and initials)
สม.มว
สม.มว

(Handwritten initials)

บันทึกข้อความ

๒๗/๘/๖
10/๒4

ส่วนราชการ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี กองประมวลและติดตามผลมติคณะรัฐมนตรี โทร. 2801445

ที่ นร 0205/ ๕๕๖/๗ วันที่ ๖ เมษายน 2536

เรื่อง การพิจารณาแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับที่ดินในเขตป่าไม้

เรียน รองนายกรัฐมนตรี (นายอานวย วีระวรรต)

1. ข้อเสนอ

กระทรวงมหาดไทยเสนอขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาหลักการและวิธีการแก้ไขปัญหาคำขอที่ดินของราษฎรที่ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และป่าไม้ถาวร

2. เรื่องเดิม

2.1 คณะรัฐมนตรีได้มีมติ (12 มิถุนายน 2527) เห็นชอบในหลักการช่วยเหลือราษฎรตามโครงการเพิกถอนสภาพป่าที่เป็นที่ตั้งชุมชน โดยแบ่งการช่วยเหลือออกเป็น 3 กลุ่ม ตามข้อเสนอของคณะกรรมการศึกษาพิจารณาหาวิธีแก้ไขปัญหাপ่าสงวนแห่งชาติและคณะกรรมการศึกษาพิจารณาหาวิธีแก้ไขปัญหাপ่าสงวนแห่งชาติ ส่วนการจะช่วยเหลือแต่ละกลุ่มอย่างไรนั้น ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับไปพิจารณาตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง โดยให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) ผู้แทนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้แทนของกระทรวงมหาดไทย ร่วมเป็นกรรมการด้วยเพื่อพิจารณาหาหนทางหลักเกณฑ์และวิธีการช่วยเหลือเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้งหนึ่งภายใน 3 เดือน

2.2 คณะรัฐมนตรีได้มีมติ (26 กุมภาพันธ์ 2528) อนุมัติหลักเกณฑ์การช่วยเหลือราษฎรตามโครงการเพิกถอนสภาพป่าที่เป็นที่ตั้งชุมชน เฉพาะในเขตป่าสงวนแห่งชาติ โดยแบ่งการช่วยเหลือออกเป็น 3 กลุ่ม ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ คือ

(1) กลุ่มที่ 1 เป็นแหล่งชุมชนเกิดขึ้นก่อนปี พ.ศ. 2510 ซึ่งปรากฏตามภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ VAP 61 ร่วมกับแผนที่ภูมิประเทศของกรมแผนที่ทหาร ระบายชุด L 708 เป็นหลักฐานในการเพิกถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อให้ได้รับเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินต่อไป

(2) กลุ่มที่ 2 เป็นแหล่งชุมชนที่เกิดขึ้นระหว่างปี พ.ศ. 2510 - 2518 ซึ่งปรากฏตามหลักฐานในภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ น.ส.3 กับแผนที่ภูมิประเทศเป็นหลักฐานให้สิทธิอยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติในรูปแบบโครงการ สทก.

(3) กลุ่มที่ 3 เป็นแหล่งชุมชนเกิดขึ้นภายหลังปี 2518 ถึงปี พ.ศ. 2524 จะอนุญาตให้เข้าอยู่อาศัยหรือทำประโยชน์เป็นการชั่วคราว ตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507

/2.3 ...

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ

- 2 -

๓๓/๒๕

ที่

วันที่

เรื่อง การพิจารณาแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับที่ดินในเขตป่าไม้

2.3 ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2532 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในขณะนั้น (พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์) ขอรับเรื่องการดำเนินงานตามโครงการเพิกถอนสภาพป่าที่เป็นที่ตั้งชุมชนตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2527 ไปพิจารณาตามข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรีที่เห็นควรให้เพิกถอนสภาพป่าที่เป็นที่ตั้งชุมชนเฉพาะเขตที่เป็นที่อยู่อาศัยเท่านั้น ส่วนเขตที่เป็นที่ดินทำกินนั้นให้ดำเนินการตามแนวทางตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดิน

2.4 คณะรัฐมนตรีได้มีมติ (13 มิถุนายน 2532)

(1) เห็นชอบตามมาตรการช่วยเหลือราษฎรที่เข้าไปทำกินหรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติโดยผิดกฎหมายเป็นการชั่วคราว ตามที่คณะกรรมการเพื่อพิจารณากำหนดมาตรการช่วยเหลือราษฎรที่เข้าไปทำกินหรืออยู่อาศัยในป่าสงวนแห่งชาติโดยผิดกฎหมายในภาพรวม เสนอ และให้ดำเนินการต่อไปได้ โดยให้แก้ไขบางประการ

(2) สำหรับการดำเนินการในป่าสงวนแห่งชาติ 30 ป่า ในพื้นที่ 22 จังหวัด ที่คณะรัฐมนตรีได้เคยมีมติเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2532 ให้จัดสรรให้ราษฎรเฉพาะเพื่อการอยู่อาศัยนั้น คงให้ดำเนินการไปตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ส่วนที่ดินที่เป็นที่ทำกินนั้น ในระหว่างรอร่างพระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นไปพลางก่อน

2.5 คณะรัฐมนตรีได้มีมติ (13 กุมภาพันธ์ 2533) อนุมัติในหลักการของโครงการสำรวจสถานที่ราชการ บ้านเรือนราษฎร และถนนที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และในพื้นที่ที่จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวร ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ โดยให้คณะกรรมการเฉพาะกิจ ฯ มีอำนาจหน้าที่สำรวจที่อันเป็นสาธารณประโยชน์ รวมทั้งที่เสี่ยงปศุสัตว์ที่จัดไว้สำหรับราษฎรไปรวมเสี่ยงร่วมกันเพิ่มขึ้นด้วย และให้ดำเนินการต่อไปได้

2.6 คณะรัฐมนตรีได้มีมติ (17 มีนาคม 2535) ว่ามาตรการในการแก้ไขปัญหากการถือครองในเขตป่าสงวนแห่งชาติในพื้นที่ที่จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวรและที่สาธารณประโยชน์ ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ เป็นการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2528 และจะมีผลกระทบต่อการรักษาพื้นที่ป่าในเขตป่าสงวนแห่งชาติมากจึงไม่อนุมัติให้ดำเนินการตามมาตรการ ฯ ที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ และให้คงถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2528 โดยให้กระทรวงมหาดไทยประสานกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

/3. ข้อเท็จจริง ...

บันทึกข้อความ

- 3 -

12/24

ส่วนราชการ

ที่ วันที่

เรื่อง การพิจารณาแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับที่ดินในเขตป่าไม้

3. ข้อเท็จจริง

กระทรวงมหาดไทยรายงานว่าได้ร่วมกับกระทรวง เกษตรและสหกรณ์พิจารณานโยบาย แนวทาง แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรที่ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และป่าไม้ ถาวรแล้ว โดยได้มีมติร่วมกันในการกำหนดหลักการและวิธีการเสนอคณะกรรมการพิจารณาดังนี้

3.1 หลักการ

(1) กรณีราษฎรครอบครองทำประโยชน์อยู่ก่อนทางราชการประกาศเป็นเขตป่าไม้ และการประกาศเขตป่าไม้ดังกล่าวทับที่ดินที่ราษฎรครอบครองอยู่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะเพิกถอน ที่ดินส่วนนั้นออกจากเขตป่าไม้และกรมที่ดินดำเนินการออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินให้ ถ้าประกาศเขตป่าไม้ไว้แล้ว ราษฎรบุกรุกในภายหลัง ราษฎรผู้บุกรุกจะได้สิทธิก็โดยผ่านกระบวนการปฏิรูป ที่ดินเท่านั้น

(2) ให้ยกเลิกมติคณะกรรมการ 2.1 - 2.6

3.2 วิธีการ

(1) ที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และเขตป่าไม้ถาวร (ยกเว้นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายหรือตามมติคณะกรรมการ) ที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก. ให้ ส.ป.ก. นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โดยออกเอกสาร ส.ป.ก. 4 - 01 ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเท่านั้น

(2) เมื่อราษฎรได้รับเอกสาร ส.ป.ก. 4 - 01 ตามวิธีการปฏิรูปที่ดินแล้ว เห็นว่า ตนเองมีสิทธิครอบครองมาก่อนการกำหนดเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือเขตป่าไม้ถาวรมีสิทธิ ยื่นคำร้องขอพิสูจน์สิทธิของตนต่อคณะกรรมการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงมหาดไทยจะแต่งตั้งขึ้น

(3) คณะกรรมการที่รัฐมนตรีจะแต่งตั้งขึ้นประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็น ประธาน เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ป่าไม้จังหวัด นายอำเภอประจำท้องที่ และกรรมการอื่นที่รัฐมนตรี เห็นสมควรไม่เกิน 3 นาย โดยมีปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นกรรมการเลขานุการ

(4) การพิจารณาหลักฐานของราษฎรในการพิสูจน์สิทธิให้พิจารณาจากหลักฐานที่เป็นเอกสารของทางราชการ หากหลักฐานไม่ชัดเจนให้ใช้ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ วี เอ ที - 61 เป็นหลักฐานในการพิสูจน์สิทธิ

บันทึกข้อความ

- 4 -

23/6/4

ส่วนราชการ

ที่ วันที่

เรื่อง การพิจารณาแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับที่ดินในเขตป่าไม้

(5) ในกรณีที่คณะกรรมการมีมติว่า ราษฎรผู้ครอบครองที่ดินมาก่อนการกำหนด เป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือป่าไม้ถาวร ให้ ส.ป.ก. ส่งบัญชีรายชื่อพร้อมทั้งเอกสาร ส.ป.ก. 4 - 01 ให้กรมที่ดินออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินให้แก่ผู้ร้องต่อไป การส่งเอกสาร ส.ป.ก. 4 - 01 ให้ดำเนินการภายใน 30 วัน นับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติ

(6) ที่ดินเขตชุมชนที่เป็นหมู่บ้านถาวร ชุมชนพาณิชยกรรม สถานที่ราชการ ศาสนสถาน สาธารณูปโภคต่าง ๆ ให้ ส.ป.ก. ออกเอกสาร ส.ป.ก. 4 - 01 ให้ และส่งเอกสารนั้น ให้กรมที่ดินออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน ภายใน 30 วัน นับจากคณะรัฐมนตรีมีมติ ส่วน เขตเทศบาลและสุขาภิบาลถือว่ายกเว้นจากเขตปฏิรูปที่ดิน

(7) กรมป่าไม้ กรมที่ดิน และ ส.ป.ก. อาจจะกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ให้ราษฎร บล็อกป่าหรือไม้ยืนต้น ตามความเหมาะสม ในที่ดินที่ ส.ป.ก. ออกเอกสาร ส.ป.ก. 4 - 01 ก่อนส่ง เอกสารดังกล่าว ให้กรมที่ดินออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน

(8) ให้มีคณะกรรมการติดตามผลการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีนี้ ซึ่งนายกรัฐมนตรี จะแต่งตั้ง ประกอบด้วย ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีประจำเขตท้องที่ ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยประจำเขตท้องที่ ผู้ตรวจราชการกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ประจำเขตท้องที่

4. ความเห็น

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า การแก้ไขปัญหเกี่ยวกับที่ดินในเขตป่าไม้ เป็นเรื่องที่จะต้องดำเนินการร่วมกันระหว่างกระทรวงมหาดไทยกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งขณะนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ขอให้กระทรวง เกษตรและสหกรณ์พิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาพร้อมกับ เรื่องของกระทรวงมหาดไทยแล้ว และโดยที่เรื่องนี้ เป็นนโยบาย สำคัญและเร่งด่วน จึงเห็นควรรำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาในวันอังคารที่ 4 พฤษภาคม 2536

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติตาม 4

(นายพนพล เสงเจริญ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

(นายอำนาจ วิรวรณ)

รองนายกรัฐมนตรี

29 June 36

ด่วนมาก

ที่ กษ 0710/ 7026

เสนอประกอบการพิจารณา ๓๑.1.
เรื่องในระเบียบวาระเพื่อพิจารณา

วันที่ ๑๔
๒๕/๗/๒๕ ๑๔/๒๕

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200

3 พฤษภาคม 2536

กษ. ร.บ. ๒๑๒
วันที่ ๒๖.๑.๓๖
๒๕๓

เรื่อง การพิจารณาแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับที่ดินในเขตป่าไม้

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- อ้างถึง 1. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สัมมาท ที่ นร 0205/6383 ลงวันที่ 25 มีนาคม 2535
2. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี กวนมาก ที่ นร 0203/1194 ลงวันที่ 6 มีนาคม 2528
3. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี กวนที่สุด ที่ นร 0202/4474 ลงวันที่ 30 มีนาคม 2532

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารประกอบเรื่อง จำนวน 85 ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง 1 คณะรัฐมนตรีได้พิจารณามาตรการในการแก้ไขปัญหาค่าครองชีพที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าไม้ดง และที่สาธารณประโยชน์ ตามโครงการสำรวจสถานที่ราชการ บ้านเรือน ที่ดินทำกินของราษฎร และถนนที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ในพื้นที่ที่จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ดงและเขตที่สาธารณประโยชน์ เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2535 แล้วลงมติว่า โดยที่มาตรการในการแก้ไขปัญหาค่าครองชีพที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ในพื้นที่ที่จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ดง และที่สาธารณประโยชน์ ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ เป็นการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ที่ดินคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2528 เรื่องการช่วยเหลือราษฎรตามโครงการเพิกถอนสภาพป่าที่เป็นที่ค้ำชุมชน ตามหนังสือที่อ้างถึง 2 ซึ่งแบ่งการช่วยเหลือออกเป็น 3 กลุ่ม และจะมีผลกระทบต่อการรักษาพื้นที่ป่าในเขตป่าสงวนแห่งชาติมาก จึงไม่อนุมัติให้ดำเนินการตามมาตรการฯ ที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ และให้คงถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2528 โดยให้กระทรวงมหาดไทยประสานกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป นั้น

/กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ...

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นว่า มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2528 ซึ่งมีข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2532 ความหนังสือที่อ้างถึง 3 ว่า ควรเพิกถอนสภาพป่าที่เป็นที่กึ่งชุมชน เฉพาะเขตที่เป็นที่อยู่อาศัย เท่านั้น ส่วนเขตที่เป็นที่กินทำกินให้ดำเนินการตามแนวทางกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินฯ นั้น ไม่สามารถจะแก้ไขปัญหาให้บรรลุผลสำเร็จได้ นอกจากนั้นแล้วตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ยังมีใ้ได้มีการพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ถาวรและที่สาธารณประโยชน์แต่อย่างใด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้ประสานงานกับกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาคือความเดือดร้อนของราษฎรที่ครอบครองทำประโยชน์ในที่กินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าไม้ถาวรและที่สาธารณประโยชน์แล้ว เห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

1. หลักการ

1.1 ถ้าราษฎรครอบครองทำประโยชน์อยู่ก่อนทางราชการประกาศเป็นเขตป่าไม้และการประกาศเขตป่าไม้ดังกล่าวทับที่ดินที่ราษฎรครอบครองอยู่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะเพิกถอนที่ดินส่วนนั้นออกจากเขตป่าไม้และกรมที่ดินดำเนินการออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินให้ ถ้าประกาศเขตป่าไม้ไว้แล้ว ราษฎรบุกรุกในภายหลัง ราษฎรผู้บุกรุกจะไ้สิทธิก็โดยผ่านกระบวนการปฏิรูปที่ดินเท่านั้น

1.2 ให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีที่ขัดหรือแย้งกับมตินี้

2. วิธีการ

2.1 ที่กินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และเขตป่าไม้ถาวร (ยกเว้นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ตามกฎหมายหรือตามมติคณะรัฐมนตรี) ที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก. ให้ ส.ป.ก. นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โดยออกเอกสาร ส.ป.ก. 4 - 01 ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเท่านั้น

2.2 เมื่อราษฎรได้รับเอกสาร ส.ป.ก. 4 - 01 ตามวิธีการปฏิรูปที่ดินแล้ว เห็นว่า ตนเองมีสิทธิครอบครองมาก่อนการกำหนดเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือเขตป่าไม้ถาวร มีสิทธิยื่นคำร้องขอพิสูจน์สิทธิของตนต่อคณะกรรมการที่รัฐมนตรีจะแต่งตั้งขึ้น

2.3 คณะกรรมการที่รัฐมนตรีจะแต่งตั้งขึ้นประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ป่าไม้จังหวัด นายอำเภอประจำท้องที่ และกรรมการอื่นที่รัฐมนตรีเห็นสมควรไม่เกิน 3 นาย โดยมีปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

16/24

2.4 การพิจารณาหลักฐานของราษฎรในการพิสูจน์สิทธิให้พิจารณาจากหลักฐานที่เป็นเอกสารของทางราชการ หากหลักฐานไม่ชัดเจนให้ใช้ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการวี เอ ที - 61 เป็นหลักฐานในการพิสูจน์สิทธิ

2.5 ในกรณีที่คณะกรรมการมีมติว่า ราษฎรผู้ร้องครอบครองที่ดินมาก่อนการกำหนดเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือเขตป่าไม้ถาวร ให้ ส.ป.ก. ส่งบัญชีรายชื่อพร้อมทั้งเอกสาร ส.ป.ก. 4 - 01 ให้กรมที่ดินออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินให้แก่ผู้ร้องต่อไป

2.6 ที่ดินเขตชุมชนที่เป็นหมู่บ้านถาวร ชุมชนพำนักกรรมม สถานข้าราชการ ทหารสถาน สาธารณูปโภคต่าง ๆ ให้ ส.ป.ก. ออกเอกสาร ส.ป.ก. 4 - 01 ให้ และส่งเอกสารนั้นให้กรมที่ดินออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน ส่วนเขตเทศบาลและสุขาภิบาลถือว่าแยกเว้นจากเขตปฏิรูปที่ดิน

2.7 กรณีป่าไม้ กรมที่ดิน และ ส.ป.ก. อาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ให้ราษฎรปลูกป่าหรือไม่ขึ้นต้น ความเหมาะสม ในที่ดินที่ ส.ป.ก. ออกเอกสาร ส.ป.ก. 4 - 01 ก่อนส่งเอกสารดังกล่าว ให้กรมที่ดินออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมป่าไม้
สำนักส่งเสริมการปลูกป่า
โทร. 5792545
โทรสาร 5794850

ด่วนที่สุด

ที่ มท 0625/

3313

พ.ศ. วันที่ ๑๙๔
ฉบับที่ ๒๐๖๓
เรื่อง ส.ทอ.น

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
วันที่ 2063
วันที่ ๒๐ ๒๕๓๕

17/24

กระทรวงมหาดไทย

ถนนรัชฎางค์ กท 10200

19 เมษายน 2536

เรื่อง การพิจารณาแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับที่ดินในเขตป่าไม้

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สัมมาท ที่ นร 0205/6382 ลงวันที่ 25 มีนาคม 2535

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารประกอบเรื่อง 100 ชุด

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้พิจารณามาตรการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่กระทรวงมหาดไทย
สงวนแห่งชาติ ป่าไม้ถาวรและที่สาธารณประโยชน์ ตามโครงการสำรวจสถานที่ราชการ บ้านเรือน
ที่ดินทำกินของราษฎร และถนนที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ในพื้นที่ที่จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวรและ
เขตที่สาธารณประโยชน์ของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23
ตุลาคม 2533

1. กระทรวงมหาดไทยสรุปผลดำเนินการตามโครงการดังกล่าว และเสนอมาตรการแก้ไขปัญหาดังนี้

1.1 ผลดำเนินการสำรวจ

1.1.1 ป่าสงวนแห่งชาติมีการสำรวจ จำนวน 1,285 ป่า เนื้อที่ประมาณ 158,880,045 ไร่ มีการถือครองประโยชน์รวมทั้งสิ้นประมาณ 35,204,205 ไร่ (22%)

(1) สถานที่ราชการ 12,648 แห่ง เนื้อที่ประมาณ 612,592 ไร่

(2) บ้านเรือนราษฎร 1,070,702 หลัง เนื้อที่ประมาณ 4,485,658 ไร่
จำนวนคนประมาณ 5,002,821 คน

(3) ที่ดินทำกิน 1,445,202 แปลง เนื้อที่ประมาณ 28,889,800 ไร่

101.
[Signature]
[Signature]
[Signature]
[Signature]
[Signature]
[Signature]

(4) ถนน 11,321 สาย เนื้อที่ประมาณ 350,142 ไร่

(5) อื่น ๆ (ฝาย , อ่างเก็บน้ำ , วัด สำนักสงฆ์ ฯลฯ)
19,711 แปลง เนื้อที่ประมาณ 866,013 ไร่

1.1.2 พื้นที่จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้อดการ มีการสำรวจ จำนวน 137 ป่า
เนื้อที่ประมาณ 4,065,184 ไร่ มีการถือครองใช้ประโยชน์รวมทั้งสิ้น
ประมาณ 2,409,275 ไร่ (59%)

(1) สถานที่ราชการ 434 แห่ง เนื้อที่ประมาณ 30,564 ไร่

(2) บ้านเรือนราษฎร 63,388 หลัง เนื้อที่ประมาณ 172,213 ไร่
จำนวนคนประมาณ 236,078 คน

(3) ที่ดินทำกิน 95,378 แปลง เนื้อที่ประมาณ 2,120,027 ไร่

(4) ถนน 834 สาย เนื้อที่ประมาณ 42,982 ไร่

(5) อื่น ๆ 1,070 แปลง เนื้อที่ประมาณ 43,489 ไร่

1.1.3 ที่สาธารณะประโยชน์ มีการสำรวจ จำนวน 9,604 แปลง เนื้อที่
ประมาณ 6,222,825 ไร่ มีการถือครองใช้ประโยชน์รวมทั้งสิ้น
ประมาณ 2,629,281 ไร่ (42%)

(1) สถานที่ราชการ 2,615 แห่ง เนื้อที่ประมาณ 182,483 ไร่

(2) บ้านเรือนราษฎร 90,425 หลัง เนื้อที่ประมาณ 325,532 ไร่
จำนวนคนประมาณ 383,115 คน

(3) ที่ดินทำกิน 182,520 แปลง เนื้อที่ประมาณ 2,017,928 ไร่

(4) ถนน 2,441 สาย เนื้อที่ประมาณ 34,125 ไร่

(5) อื่น ๆ 3,898 แปลง เนื้อที่ประมาณ 91,382 ไร่

1.2 ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ได้ร่วมกัน
ประชุมปรึกษาแล้ว มีความเห็นว่า ควรเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ ดังนี้

/ 1.2.1 พื้นที่ในเขตป่า ...

1.2.1 พื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาการถือครอง โดยพิจารณาเพิกถอนพื้นที่ดังต่อไปนี้

- (1) สถานที่ราชการ เช่น โรงเรียน สถานือนามัย ที่ว่าการอำเภอ สถานีตำรวจ ฯลฯ
- (2) ชุมชนถาวร ไร่แก่ พื้นที่ที่มีราษฎรอยู่อาศัยอย่างหนาแน่น มีสิ่งปลูกสร้าง ในลักษณะมั่นคงถาวร
- (3) ศาสนสถาน เช่น วัด สำนักสงฆ์ มัสยิด ฯลฯ
- (4) สาธารณูปโภคของรัฐ เช่น ถนน ฝาย อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฯลฯ

ออกจากเขตป่าสงวนแห่งชาติ ทั้งนี้ตามความจำเป็นและความเหมาะสมที่กระทรวงมหาดไทยและกระทรวง เกษตรและสหกรณ์จะร่วมกันพิจารณาเฉพาะพื้นที่เป็นแต่ละป่าไม้ สำหรับขอบเขตพื้นที่ที่จะเพิกถอนให้ กระทรวงมหาดไทยโดยกรมที่ดิน และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยกรมป่าไม้ ร่วมกันพิจารณากำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ มาตรการ และรายละเอียดในทางปฏิบัติต่อไป

พื้นที่ที่ได้เพิกถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติแล้ว หากดำเนินการออกเอกสารสิทธิ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน ให้กำหนดเงื่อนไขห้ามจำหน่ายโอนไว้ด้วย เว้นแต่การตกทอดทางมรดกเท่านั้น

1.2.2 พื้นที่ในเขตที่จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวร ควรดำเนินการ ดังนี้

(1) พื้นที่ที่ราษฎรได้ครอบครองและทำประโยชน์อยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมาย ที่ดินใช้บังคับ และก่อนการสำรวจจำแนกประเภทที่ดินซึ่งทางราชการได้ออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือโฉนดที่ดินให้แก่ราษฎรแล้ว เป็นพื้นที่ซึ่งได้อยู่ในเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี

(2) เมื่อมีการประกาศพื้นที่ป่าไม้ถาวรบริเวณใดเป็นป่าสงวนแห่งชาติแล้ว ให้ถือว่าพื้นที่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาตินั้นเป็นอันยกเลิกพื้นที่ป่าไม้ถาวร โดยให้เพิ่มผลย้อนหลังไปจนถึงวันที่ คณะรัฐมนตรีได้มีมติกำหนดให้เป็นเขตป่าไม้ถาวรไว้ และดำเนินการออกเอกสารสิทธิในที่ดินตามประมวล กฎหมายที่ดิน

(3) พื้นที่ป่าไม้ถาวรที่กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับไป ดำเนินการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดให้เป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ แต่ยังไม่ได้ออกกฎกระทรวงให้ยกเลิก พื้นที่ป่าไม้ถาวรในส่วนที่ราษฎรได้มาโดยชอบและก่อนการกำหนดให้เป็นเขตป่าไม้ถาวร หรือเป็นสถานที่ราชการ ไปแล้วให้ยกเลิกพื้นที่ป่าไม้ถาวรในบริเวณดังกล่าว และดำเนินการออกเอกสารสิทธิในที่ดินให้แก่ราษฎร หรือ

๔๐/๔๔

ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้แก่สถานที่ราชการ แล้วแต่กรณี

โดยก่อนดำเนินการตามข้อเสนอดังกล่าว ให้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน ตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2536 กฎหมายระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

1.2.3 พื้นที่ในเขตที่สาธารณประโยชน์ ควรดำเนินการ ดังนี้

(1) สถานที่ราชการ และบ้านพักข้าราชการ ควรดำเนินการถอนสภาพเท่าที่จำเป็น เพื่อใช้ประโยชน์ในราชการ

(2) ยูฟ่าเป็นมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ออกก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 96 ลงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2515 ไซ้บังคับ ควรดำเนินการตามระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515)

(3) ยูฟ่าเป็นมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ภายหลังวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 96 ลงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2515 ไซ้บังคับ ควรดำเนินการคดีตามกฎหมาย

(4) ผู้ที่ทางราชการจัดให้เช่าอยู่อาศัยและทำกิน เนื่องจากไค้แลกเปลี่ยนหรือสละที่ดินในทางราชการ ควรดำเนินการถอนสภาพแล้วจัดให้กรรมสิทธิ์

(5) ผู้ที่ทางราชการจัดให้เช่าอยู่อาศัยและทำกินตามแผนบูรณะชนบทของกระทรวงมหาดไทย ควรดำเนินการถอนสภาพแล้วจัดให้เช่าซื้อ

1.3 คณะรัฐมนตรีได้ประชุมพิจารณาเมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2535 แล้วมีมติว่า โดยที่มาตรการในการแก้ไขปัญหาการถือครองในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ในพื้นที่ที่จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้จาวรและที่สาธารณประโยชน์ ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ เป็นการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2528 เรื่องการช่วยเหลือราษฎรตามโครงการเพิกถอนสภาพป่าที่เป็นที่ชุมนุมชนซึ่งแบ่งการช่วยเหลือออกเป็น 3 กลุ่ม และจะมีผลกระทบต่อการรักษาพื้นที่ป่าในเขตป่าสงวนแห่งชาติมาก จึงไม่อนุมัติให้ดำเนินการตามมาตรการฯ ที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ และให้คงถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2528 โดยให้กระทรวงมหาดไทยประสานกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

๔๑/๒๔

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2528 โดยอนุมัติหลักการช่วยเหลือ
ราษฎรตามโครงการ เพิกถอนสภาพป่าที่เป็นที่ทิ้งชุมชน โดยแบ่งการช่วยเหลือเป็น 3 กลุ่ม คือ
กลุ่มที่ 1 แหล่งชุมชนเกิดขึ้นก่อนปี พ.ศ. 2510 เพิกถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติ
เพื่อให้ได้รับเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน

กลุ่มที่ 2 แหล่งชุมชนเกิดขึ้นระหว่างปี พ.ศ. 2510 - 2518 ให้สิทธิอยู่อาศัย
ทำกินในเขตป่าสงวนแห่งชาติในรูปแบบโครงการ สทค.

กลุ่มที่ 3 แหล่งชุมชนเกิดขึ้นภายหลังปี พ.ศ. 2518 ถึงปี พ.ศ. 2524 อนุญาต
ให้เช่าอยู่อาศัยหรือทำประโยชน์เป็นการชั่วคราว ตามกฎหมายป่าสงวนแห่งชาติ

๒. บัดนี้ กระทรวงมหาดไทยกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ร่วมพิจารณาหาแนวทาง
แก้ไขปัญหาค่าความเดือดร้อนของราษฎรที่ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และ
ป่าไม้दारแล้ว เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2536 มีมติเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

2.1 หลักการ

2.1.1 กรณีราษฎรครอบครองทำประโยชน์อยู่ก่อนทางราชการประกาศ
เป็นเขตป่าไม้และการประกาศ เขตป่าไม้ดังกล่าวทั้งที่ดินที่ราษฎรครอบครองอยู่ กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์จะเพิกถอนที่ดินส่วนนั้นออกจากเขตป่าไม้และกรมที่ดินดำเนินการออกเอกสารสิทธิตาม
ประมวลกฎหมายที่ดินให้ ถ้าประกาศเขตป่าไม้ไว้แล้ว ราษฎรบุกรุกในภายหลัง ราษฎรบุกรุกจะ
ไต่สิทธิโดยยานกรรมวิธีการปฏิรูปที่ดินเท่านั้น

2.1.2 โหยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีที่ขัดหรือแย้งกับมตินี้ ดังนี้

- (1) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2527 เรื่อง
ร่างพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่...) พ.ศ.
- (2) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2528 เรื่อง
การช่วยเหลือราษฎรตามโครงการ เพิกถอนสภาพป่าที่เป็นที่ทิ้งชุมชน
- (3) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2532 เรื่อง
การดำเนินงานตามโครงการ เพิกถอนสภาพป่าที่เป็นที่ทิ้งชุมชน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12
มิถุนายน 2527

/ (4) มติคณะรัฐมนตรี ...

(4) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2532 เรื่อง การช่วยเหลือราษฎรที่เข้าไปทำกินหรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติโดยผิดกฎหมาย

(5) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2533 เรื่อง โครงการสำรวจสถานที่ราชการ บ้านเรือนราษฎร และถนนที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และในพื้นที่ที่จำแนกให้เป็น เขตป่าไม้ถาวร

(6) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2535 เรื่อง โครงการสำรวจสถานที่ราชการ บ้านเรือน ที่ดินทำกินของราษฎร และถนนที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ในพื้นที่ที่จำแนกให้เป็น เขตป่าไม้ถาวรและเขตที่สาธารณประโยชน์

2.2 วิธีการ

2.2.1 ที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และเขตป่าไม้ถาวร (ยกเว้นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ตามกฎหมายหรือตามมติคณะรัฐมนตรี) ที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก. ให้ ส.ป.ก. นำไปดำเนินการ ปฏิรูปที่ดิน โดยออกเอกสาร ส.ป.ก. 4 - 01 ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเท่านั้น

2.2.2 เมื่อราษฎรได้รับเอกสาร ส.ป.ก. 4 - 01 ตามวิธีการปฏิรูปที่ดินแล้ว เห็นว่า ตนเองมีสิทธิครอบครองมาก่อนการกำหนดเป็น เขตป่าสงวนแห่งชาติหรือ เขตป่าไม้ถาวรมีสิทธิ ยื่นคำร้องขอพิสูจน์สิทธิของตนต่อคณะกรรมการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทยจะแต่งตั้งขึ้น

2.2.3 คณะกรรมการที่รัฐมนตรีจะแต่งตั้งขึ้นประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ป่าไม้จังหวัด นายอำเภอประจำท้องที่ และกรรมการอื่นที่รัฐมนตรี เห็นสมควรไม่เกิน 3 นาย โดยมีปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นกรรมการเลขานุการ

2.2.4 การพิจารณาหลักฐานของราษฎรในการพิสูจน์สิทธิให้พิจารณาจากหลักฐาน ที่เป็นเอกสารของทางราชการ หากหลักฐานไม่ชัดเจนให้ใช้ภาพถ่ายทางอากาศ โครงการ วี เอ ที - 61 เป็นหลักฐานในการพิสูจน์สิทธิ

2.2.5 ในกรณีที่คณะกรรมการมีมติว่า ราษฎรผู้ครอบครองที่ดินมาก่อนการ กำหนดเป็น เขตป่าสงวนแห่งชาติหรือเขตป่าไม้ถาวร ให้ ส.ป.ก. ส่งบัญชีรายชื่อพร้อมทั้งเอกสาร ส.ป.ก. 4 - 01 ให้กรมที่ดินออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินให้แก่ผู้ร้องต่อไป การส่ง เอกสาร ส.ป.ก. 4 - 01 ให้ดำเนินการภายใน 30 วัน นับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติ

๒๓/๒๕

2.2.6 ที่ดินเขตชุมชนที่เป็นหมู่บ้านถาวร ชุมชนพาณิชยกรรม สถานที่ราชการ ศาสนสถาน สาธารณูปโภคต่าง ๆ ให้ ส.ป.ก. ออกเอกสาร ส.ป.ก. 4 - 01 ให้ และส่งเอกสารนั้นให้กรมที่ดินออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน ภายใน 30 วัน นับจากคณะรัฐมนตรีมีมติ ส่วนเขตเทศบาลและสุขาภิบาลถือว่ายกเว้นจากเขตปฏิรูปที่ดิน

2.2.7 กรมป่าไม้ กรมที่ดิน และ ส.ป.ก. อาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ไร่ ราษฎรปลูกป่าหรือไม่ขึ้นตน ตามความเหมาะสม ในที่ดินที่ ส.ป.ก. ออกเอกสาร ส.ป.ก. 4 - 01 ก่อนส่งเอกสารดังกล่าว ให้กรมที่ดินออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน

2.2.8 ให้มีคณะกรรมการติดตามผลการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีนี้ ซึ่งนายกรัฐมนตรีจะแต่งตั้ง ประกอบด้วย

- (1) ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีประจำเขตท้องที่
- (2) ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยประจำเขตท้องที่
- (3) ผู้ตรวจราชการกระทรวง เกษตร และสหกรณ์ประจำเขตท้องที่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ชวลิต ชงขอยุทธ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน

โทร 2239371

โทรสาร 2237915

(มีเอกสารประกอบเรื่อง)